C/2024/1048

9.2.2024

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Cadrul european de combatere a corupției

(C/2024/1048)

Raportor general:	Jean-Luc VANRAES (BE – Renew Europe), membru al Consiliului Local Uccle
Documente de referință:	Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea corupției, de înlocuire a Deciziei-cadru 2003/568/JAI a Consiliului și a Convenției privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene și de modificare a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului COM(2023) 234 final Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind lupta împotriva corupției JOIN(2023) 12 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

COM(2023) 234 final

Amendamentul 1

Considerentul 24

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Este posibil ca parlamentarii și alți funcționari publici să beneficieze de imunitate sau de protecție juridică împotriva anchetării sau urmăririi penale, care contribuie la consolidarea independenței acestora prin protejarea lor împotriva plângerilor nefondate, în special în ceea ce privește opiniile sau voturile exprimate în cursul exercitării funcțiilor lor. Cu toate acestea, o astfel de imunitate poate împiedica anchetarea și urmărirea penală eficace a infracțiunilor de corupție, inclusiv prin afectarea depistării și a anchetării sau a urmăririi penale a altor persoane care nu beneficiază de imunitate și care este posibil să fi participat la infracțiune. În plus, aplicarea imunității fără existența unor proceduri adecvate de ridicare a acesteia în cazul în care există motive de a suspecta participarea la infracțiuni subminează credibilitatea instituțiilor publice. Prin urmare, ar trebui să existe un echilibru adecvat între orice imunități sau privilegii jurisdicționale acordate funcționarilor publici pentru actele îndeplinite în cursul exercitării funcțiilor lor, pe de o parte, și posibilitatea de investigare, urmărire penală și judecare eficace a infracțiunilor de corupție, pe de altă parte.	Este posibil ca parlamentarii și alți funcționari publici să beneficieze de imunitate sau de protecție juridică împotriva anchetării sau urmăririi penale, care contribuie la consolidarea independenței acestora prin protejarea lor împotriva plângerilor nefondate, în special în ceea ce privește opiniile sau voturile exprimate în cursul exercitării funcțiilor lor. Cu toate acestea, o astfel de imunitate poate împiedica anchetarea și urmărirea penală eficace a infracțiunilor de corupție, inclusiv prin afectarea depistării și a anchetării sau a urmăririi penale a altor persoane care nu beneficiază de imunitate și care este posibil să fi participat la infracțiune. În plus, aplicarea imunității fără existența unor proceduri adecvate de ridicare a acesteia în cazul în care există motive de a suspecta participarea la infracțiuni subminează credibilitatea instituțiilor publice. Prin urmare, ar trebui să existe un echilibru adecvat între orice imunități sau privilegii jurisdicționale acordate funcționarilor publici pentru actele îndeplinite în cursul exercitării funcțiilor lor, pe de o parte, și posibilitatea de investigare, urmărire penală și judecare eficace a infracțiunilor de corupție, pe de altă parte***, dacă și atât timp cât acest lucru este în conformitate cu sistemul juridic și constituțional al statului membru în cauză***.

Expunere de motive

Astfel de dispoziții trebuie să fie întotdeauna conforme cu structurile politice și constituționale ale statelor membre.

Amendamentul 2

Considerentul 33

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Pentru combaterea eficace a corupției, este esențial un schimb eficient de informații între autoritățile competente responsabile cu prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor de corupție. Statele membre ar trebui să se asigure că schimbul de informații se realizează în mod eficace și în timp util, în conformitate cu dreptul intern și cu dreptul Uniunii. Prezenta directivă, care urmărește să stabilească definiții comune ale infracțiunilor de corupție, ar trebui să servească drept criteriu de referință pentru schimbul de informații și cooperarea dintre autoritățile naționale competente în temeiul Directivelor (UE) XX/2023[52], (UE) 2019/1153[53], (UE) 2016/68154 ale Parlamentului European și ale Consiliului, al Regulamentelor (UE) 2018/1240[55], (UE) 2018/1862[56] și (UE) 603/2013[57] ale Parlamentului European și ale Consiliului și al Deciziei 2008/633/JAI[58] a Consiliului.	Pentru combaterea eficace a corupției, este esențial un schimb eficient de informații între autoritățile competente responsabile cu prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor de corupție. Statele membre ar trebui să se asigure că schimbul de informații se realizează în mod eficace și în timp util ***între autoritățile federale, statale regionale și locale competente din cadrul unui stat membru, precum și între acestea și cele ale altor state membre***, în conformitate cu dreptul intern și cu dreptul Uniunii. Prezenta directivă, care urmărește să stabilească definiții comune ale infracțiunilor de corupție, ar trebui să servească drept criteriu de referință pentru schimbul de informații și cooperarea dintre autoritățile naționale competente în temeiul Directivelor (UE) XX/2023[52], (UE) 2019/1153[53], (UE) 2016/68154 ale Parlamentului European și ale Consiliului, al Regulamentelor (UE) 2018/1240[55], (UE) 2018/1862[56] și (UE) 603/2013[57] ale Parlamentului European și ale Consiliului și al Deciziei 2008/633/JAI[58] a Consiliului.

Expunere de motive

O abordare integrată a combaterii corupției necesită un schimb de informații fără probleme nu numai între statele membre, ci și în interiorul statelor membre în care autoritățile regionale sau locale dețin competențe relevante, precum și între autoritățile de la nivel subnațional din diferite state membre, în special în cazurile de corupție transfrontalieră.

Amendamentul 3

Articolul 2

Definiții

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:	În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:
1. „prevenirea corupției” se referă la depistarea și eliminarea cauzelor și a condițiilor propice corupției, prin dezvoltarea și punerea în aplicare a unui sistem de măsuri adecvate, precum și la descurajarea actelor de corupție;	1. „prevenirea corupției” se referă la depistarea și eliminarea cauzelor și a condițiilor propice corupției, prin dezvoltarea și punerea în aplicare a unui sistem de măsuri adecvate, precum și la descurajarea actelor de corupție;
2. „bunuri” înseamnă fondurile sau activele de orice fel, corporale sau necorporale, mobile sau imobile, tangibile sau intangibile, precum și documentele sau instrumentele juridice sub orice formă, inclusiv cele electronice sau digitale, care atestă dreptul de proprietate sau interese în astfel de active;	2. „bunuri” înseamnă fondurile sau activele de orice fel, corporale sau necorporale, mobile sau imobile, tangibile sau intangibile, precum și documentele sau instrumentele juridice sub orice formă, inclusiv cele electronice sau digitale, care atestă dreptul de proprietate sau interese în astfel de active;

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
3. „funcționar public” înseamnă:	3. „funcționar public” înseamnă:
(a) funcționar al Uniunii sau funcționar național al unui stat membru sau al unei țări terțe;	(a) funcționar al Uniunii sau funcționar național al unui stat membru sau al unei țări terțe***, numit sau ales, permanent sau temporar, remunerat sau neremunerat***;
(b) orice altă persoană căreia i s-a încredințat o funcție de serviciu public ***în statele membre sau în țări terțe și care exercită o astfel de funcție, pentru o organizație internațională sau o instanță internațională***;	(b) orice altă persoană căreia i s-a încredințat o funcție de serviciu public ***într-un stat membru sau într-o țară terță, învestită de o autoritate publică sau supusă controlului sau supravegherii autorităților publice***;
	(c) ***orice persoană care lucrează în întreprinderi deținute de stat, în administrația regională sau locală sau în fundații de gestionare a activelor și în întreprinderi private care îndeplinesc funcții de serviciu public;***
	(d) ***orice altă persoană căreia i s-a încredințat o funcție de serviciu public pentru o organizație internațională sau o instanță internațională și care exercită o astfel de funcție;***
4. „funcționar al Uniunii” înseamnă o persoană care:	4. „funcționar al Uniunii” înseamnă o persoană care:
(a) este membru (membră) a(l) unei instituții, a(l) unui organ, a(l) unui oficiu sau a(l) unei agenții a Uniunii sau face parte din personalul acestora;	(a) este membru (membră) a(l) unei instituții, a(l) unui organ, a(l) unui oficiu sau a(l) unei agenții a Uniunii sau face parte din personalul acestora;
(b) este funcționar(ă) sau alt(ă) agent(ă) angajat(ă) de Uniune în temeiul unui contract, în înțelesul Statutului funcționarilor și Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene prevăzute de Regulamentul (CEE, Euratom, CECA) nr. 259/68 al Consiliului (denumit în continuare „Statutul funcționarilor”);	(b) este funcționar(ă) sau alt(ă) agent(ă) angajat(ă) de Uniune în temeiul unui contract, în înțelesul Statutului funcționarilor și Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene prevăzute de Regulamentul (CEE, Euratom, CECA) nr. 259/68 al Consiliului (denumit în continuare „Statutul funcționarilor”);
(c) este detașat(ă) la Uniune de către un stat membru sau de către orice organism public sau privat, care îndeplinește atribuții echivalente celor îndeplinite de funcționari sau de alți agenți ai Uniunii;	(c) este detașat(ă) la Uniune de către un stat membru sau de către orice organism public sau privat, care îndeplinește atribuții echivalente celor îndeplinite de funcționari sau de alți agenți ai Uniunii;
5. „funcționar național” înseamnă orice persoană care deține o funcție executivă, administrativă sau judecătorească la nivel național, regional sau local, numită sau aleasă, permanentă sau temporară, remunerată sau neremunerată, indiferent de vechimea în funcție a persoanei respective. Orice persoană care deține o funcție legislativă la nivel național, regional sau local este considerată funcționar național în sensul prezentei directive”;	5. „funcționar național” înseamnă orice persoană care deține o funcție executivă, administrativă sau judecătorească la nivel național, regional sau local, numită sau aleasă, permanentă sau temporară, remunerată sau neremunerată, indiferent de vechimea în funcție a persoanei respective. Orice persoană care deține o funcție legislativă la nivel național, regional sau local este considerată funcționar național în sensul prezentei directive”.

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
6. „încălcarea unei obligații” include cel puțin orice comportament lipsit de loialitate care constituie o încălcare a unei obligații legale sau, după caz, o încălcare a normelor sau a dispozițiilor profesionale, ce se aplică în cadrul activității profesionale a unei persoane care exercită o funcție de conducere sau o activitate, sub orice formă, pentru o entitate din sectorul privat;	6. „încălcarea unei obligații” include cel puțin orice comportament lipsit de loialitate care constituie o încălcare a unei obligații legale sau, după caz, o încălcare a normelor sau a dispozițiilor profesionale, ce se aplică în cadrul activității profesionale a unei persoane care exercită o funcție de conducere sau o activitate, sub orice formă, pentru o entitate din sectorul privat;
7. „persoană juridică” înseamnă orice entitate care are personalitate juridică în temeiul dreptului intern aplicabil, cu excepția statelor sau a organismelor publice care își exercită prerogativele de putere publică și a organizațiilor publice internaționale;	7. „persoană juridică” înseamnă orice entitate care are personalitate juridică în temeiul dreptului intern aplicabil, cu excepția statelor sau a organismelor publice care își exercită prerogativele de putere publică și a organizațiilor publice internaționale;
8. „înalți funcționari” se referă la șefi de stat, șefi ai administrației centrale și regionale, membri ai administrației centrale și regionale, precum și alte persoane numite pe criterii politice care dețin o funcție publică de rang înalt, cum ar fi miniștri adjuncți, secretari de stat, șefi și membri ai cabinetului unui ministru și înalți funcționari politici, precum și membri ai camerelor parlamentare, membri ai instanțelor supreme, cum ar fi curțile constituționale și supreme, și membri ai instituțiilor supreme de audit.	8. „înalți funcționari” se referă la șefi de stat, șefi ai administrației centrale și regionale, membri ai administrației centrale și regionale, precum și alte persoane numite pe criterii politice care dețin o funcție publică de rang înalt, cum ar fi miniștri adjuncți, secretari de stat, șefi și membri ai cabinetului unui ministru și înalți funcționari politici, precum și membri ai camerelor parlamentare, membri ai instanțelor supreme, cum ar fi curțile constituționale și supreme, și membri ai instituțiilor supreme de audit.

Expunere de motive

Amendamentul aliniază definiția la considerentul 9 din propunere.

Amendamentul 4

Articolul 5

Resurse

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că autoritățile naționale cu competențe în depistarea, investigarea, urmărirea penală sau judecarea infracțiunilor menționate în prezenta directivă dispun în permanență de suficient personal calificat și de resursele financiare, tehnice și tehnologice necesare pentru a-și exercita în mod eficace atribuțiile legate de punerea în aplicare a prezentei directive.	Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că autoritățile naționale***, regionale și locale*** cu competențe în depistarea, investigarea, urmărirea penală sau judecarea infracțiunilor menționate în prezenta directivă dispun în permanență de suficient personal calificat și de resursele financiare, tehnice și tehnologice necesare pentru a-și exercita în mod eficace atribuțiile legate de punerea în aplicare a prezentei directive.

Expunere de motive

Amendamentul urmărește să reflecte faptul că, în unele state membre, competențele relevante sunt atribuite nivelurilor subnaționale de guvernanță.

Amendamentul 5

Articolul 7

Darea sau luarea de mită în sectorul public

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că următoarele fapte sunt incriminate ca infracțiuni ***atunci când sunt săvârșite cu intenție***:	Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că următoarele fapte sunt incriminate ca infracțiuni:
(a) promiterea, oferirea sau acordarea, în mod direct sau printr-un intermediar, a unor avantaje de orice fel unui funcționar public, ***pentru funcționarul*** respectiv sau ***pentru o terță parte, pentru ca respectivul*** funcționar public ***să acționeze*** sau să se abțină de la ***a acționa în conformitate cu sarcinile*** sale ***sau în exercitarea funcțiilor sale*** (dare de mită);	(a) promiterea, oferirea sau acordarea, în mod direct sau printr-un intermediar, a unor avantaje de orice fel unui funcționar public, ***în beneficiul funcționarului*** respectiv sau ***al unei terțe părți, cu intenția de a-l determina pe respectivul*** funcționar public ***să își îndeplinească sarcinile oficiale*** sau să se abțină de la ***îndeplinirea acestora sau de la orice act în cursul exercitării atribuțiilor sale oficiale într-un mod care contravine responsabilităților*** sale ***oficiale*** (dare de mită);
(b) solicitarea sau primirea de către un funcționar public, în mod direct sau printr-un intermediar, ***a unor avantaje de orice fel sau promiterea unor astfel de avantaje pentru funcționarul*** respectiv sau ***pentru o terță parte***, ***pentru ca respectivul funcționar*** public ***să acționeze*** sau ***să se abțină de la a acționa în conformitate cu sarcinile*** sale ***sau în exercitarea funcțiilor*** sale (luare de mită).	(b) solicitarea sau primirea ***unui avantaj de orice natură sau acceptarea promisiunii unui astfel de avantaj*** de către un funcționar public, în mod direct sau printr-un intermediar, ***în beneficiul funcționarului*** respectiv sau ***al unei terțe părți***, ***în schimbul îndeplinirii, de către funcționarul*** public ***respectiv, a atribuțiilor sale oficiale*** sau ***al abținerii de la îndeplinirea acestora sau de la orice act în cursul exercitării atribuțiilor*** sale ***oficiale într-un mod care contravine responsabilităților*** sale ***oficiale*** (luare de mită).

Expunere de motive

Amendamentul urmărește să clarifice definiția din punct de vedere lingvistic, având în vedere diferitele versiuni lingvistice ale textelor juridice pe care se bazează, și anume articolul 3 din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 alineatul (2) litera (c) din Tratatul privind Uniunea Europeană privind lupta împotriva corupției care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene și articolul 4 alineatul (2) litera (a) și litera (b) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului [1] privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal.

Amendamentul 6

Articolul 8

Darea sau luarea de mită în sectorul privat

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că următoarele fapte sunt incriminate ca infracțiuni atunci când sunt săvârșite cu intenție și în cursul activităților economice, financiare sau comerciale:	Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că următoarele fapte sunt incriminate ca infracțiuni atunci când sunt săvârșite cu intenție și în cursul activităților economice, financiare sau comerciale:

[1] Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(a) promiterea, oferirea sau acordarea, în mod direct sau printr-un intermediar, a unor avantaje necuvenite de orice fel unei persoane care exercită o funcție de conducere sau o activitate de orice fel pentru o entitate din sectorul privat, ***pentru ea însăși sau pentru o terță parte, cu scopul ca*** această persoană să îndeplinească sau să se abțină de la îndeplinirea unui act, cu încălcarea atribuțiilor sale (dare de mită);	(a) promiterea, oferirea sau acordarea, în mod direct sau printr-un intermediar, a unor avantaje necuvenite de orice fel unei persoane care exercită o funcție de conducere sau o activitate de orice fel pentru o entitate din sectorul privat, ***în beneficiul propriu sau al unei terțe părți, cu intenția de a determina*** această persoană să îndeplinească sau să se abțină de la îndeplinirea unui act, cu încălcarea atribuțiilor sale (dare de mită);
(b) solicitarea sau primirea de către o persoană, în mod direct sau printr-un intermediar, a unor avantaje necuvenite de orice fel sau ***promiterea*** unor astfel de avantaje, ***pentru persoana respectivă*** sau ***pentru o terță parte***, în exercitarea unei funcții de conducere sau a unei activități, sub orice formă, pentru o entitate din sectorul privat, ***cu scopul de a îndeplini*** sau ***de a se abține*** de la îndeplinirea unui act, ***cu încălcarea atribuțiilor sale*** (luare de mită).	(b) solicitarea sau primirea de către o persoană, în mod direct sau printr-un intermediar, a unor avantaje necuvenite de orice fel sau ***acceptarea promisiunii*** unor astfel de avantaje, ***în beneficiul propriu*** sau ***al unei terțe părți***, în exercitarea unei funcții de conducere sau a unei activități, sub orice formă, pentru o entitate din sectorul privat, ***în schimbul îndeplinirii*** sau ***al abținerii*** de la îndeplinirea unui act, ***într-un mod prin care își încalcă atribuțiile*** (luare de mită).

Expunere de motive

Amendamentul urmărește să clarifice definiția din punct de vedere lingvistic, având în vedere diversele versiuni lingvistice ale textului juridic pe care se bazează, și anume Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului ([2]) din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat.

Amendamentul 7

Articolul 15a (nou)

Interzicerea grațierilor și amnistiilor

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	Conform principiului subsidiarității, statele membre iau măsurile necesare pentru a furniza definiții clare ale noțiunilor de grațiere, amnistie și scutire de la pedeapsa penală pentru oricare dintre infracțiunile penale menționate în directivă, și determină mecanismele și condițiile aplicării acestor măsuri.

Expunere de motive

În conformitate cu principiul subsidiarității, este la latitudinea statelor membre să decidă cu privire la aplicarea acestor măsuri.

Amendamentul 8

Articolul 19

Privilegiile sau imunitatea împotriva anchetării și a urmăririi penale a infracțiunilor de corupție

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că privilegiile sau imunitățile împotriva anchetării și a urmăririi penale acordate funcționarilor naționali pentru infracțiunile menționate în prezenta directivă pot fi ridicate printr-un proces obiectiv, imparțial, eficace și transparent prestabilit prin lege, bazat pe criterii clare și care se încheie într-un interval de timp rezonabil.	***În cazul în care acest lucru este compatibil cu sistemul lor juridic și cu principiile lor constituționale, statele membre*** iau măsurile necesare pentru a se asigura că privilegiile sau imunitățile împotriva anchetării și a urmăririi penale acordate funcționarilor naționali pentru infracțiunile menționate în prezenta directivă pot fi ridicate printr-un proces obiectiv, imparțial, eficace și transparent prestabilit prin lege, bazat pe criterii clare și care se încheie într-un interval de timp rezonabil.

([2]) JO L 192, 31.7.2003, p. 54.

Expunere de motive

Astfel de măsuri trebuie să respecte întotdeauna structurile politice și constituționale ale statelor membre, în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din TUE.

II. **RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR)

1. subliniază că combaterea corupției este esențială pentru garantarea statului de drept. Avertizează că, potrivit ultimului Eurobarometru ([3]) pe tema corupției, aproape trei sferturi dintre europeni (74 %) consideră că există corupție în instituțiile publice naționale din țara lor, iar 73 % dintre europeni consideră că există corupție în instituțiile publice locale sau regionale din țara lor;

2. solicită abordarea acestei amenințări la toate nivelurile de guvernanță – local, regional, național și la nivelul UE, întrucât cetățenii se așteaptă la standarde ridicate de probitate din partea funcționarilor publici. Avertizează că cazurile de corupție la nivelul UE subminează grav încrederea publicului în instituțiile UE;

3. subliniază că, prin aderarea la Uniunea Europeană, fiecare stat membru și-a asumat un angajament în acest sens, deoarece existența unor instituții democratice funcționale și stabile, independența sistemului judiciar, respectarea drepturilor omului și lupta împotriva corupției și a criminalității organizate sunt condiții prealabile, care intră sub incidența cerinței de respectare a statului de drept prevăzută de criteriile de la Copenhaga, în raport cu care sunt evaluate toate țările candidate la UE;

4. reiterează faptul că corupția reprezintă o amenințare majoră la adresa guvernanței locale și regionale și a democrației în Europa, iar combaterea acesteia este esențială pentru protejarea valorilor democratice europene, precum și pentru protejarea bunei funcționări și a creșterii economice a pieței unice europene;

5. subliniază că persoanele care trăiesc în regiunile cu niveluri mai ridicate de corupție resimțită, toți ceilalți indicatori fiind la egalitate, se declară mai puțin mulțumite de condițiile de viață. Recunoaște impactul semnificativ al corupției asupra regiunilor mai puțin dezvoltate, aspect care le împiedică progresul și exacerbează inegalitățile, și subliniază necesitatea unor inițiative specifice anticorupție în aceste regiuni pentru a promova dezvoltarea socială și economică;

6. aprobă obiectivul general al directivei anticorupție propuse de Comisia Europeană pentru armonizarea legislației relevante în toate statele membre. Propunerea reflectă corespunzător articolul 83 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care califică corupția drept euroinfracțiune, și anume o infracțiune deosebit de gravă cu dimensiune transfrontalieră, caz în care UE poate, în anumite circumstanțe, să adopte norme minime în acest domeniu. Dimensiunea transfrontalieră a corupției și diferențele puternice în ce privește domeniul de aplicare al dreptului penal în statele membre necesită o mai bună coordonare și definire a standardelor comune în întreaga UE. De asemenea, recunoaște că punerea în aplicare deplină a directivei în dreptul penal național va fi un proces dificil și de lungă durată;

7. având în vedere că corupția subminează democrația europeană și integritatea alegerilor la toate nivelurile de guvernare, consideră că sancțiunea suplimentară propusă de directivă privind privarea de dreptul de a candida la alegeri pe baza unei definiții comune a corupției în întreaga UE este binevenită, cu atât mai mult cu cât propunerea solicită doar ca legiuitorul național să prevadă posibilitatea acestor sancțiuni și măsuri suplimentare sau alternative enumerate la articolul 15 alineatul (4);

8. este convins că, având în vedere dimensiunea transnațională a corupției și legătura sa din ce în ce mai mare cu criminalitatea organizată transfrontalieră și ținând seama de legislația UE deja existentă, acțiunea la nivelul UE este mai potrivită decât acțiunile întreprinse de statele membre în mod individual. Prin urmare, propunerea pare compatibilă cu principiul subsidiarității. În plus, propunerea este în conformitate cu principiul proporționalității, deoarece se limitează la ceea ce este necesar și proporțional pentru a preveni și a combate în mod eficient corupția și pentru a pune în aplicare obligațiile și standardele internaționale. De asemenea, având în vedere că ia forma unei directive, propunerea oferă statelor membre o marjă de manevră suficientă în ceea ce privește punerea sa în aplicare;

([3]) Sondaj Eurobarometru 2023 privind atitudinea cetățenilor în raport cu corupția în UE – iulie 2023 – (https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2658).

9. subliniază că există deja instrumente cuprinzătoare la nivel internațional, european și național pentru combaterea corupției, dar eficacitatea lor este îngreunată în continuare de diverse lacune în ce privește implementarea și punerea în aplicare și de obstacole în calea cooperării, eforturi suplimentare fiind necesare în acest sens;

10. subliniază importanța punerii în aplicare la timp a Directivei privind raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea (CSRD) ([4]) în sistemele juridice ale statelor membre, în special în ceea ce privește cerința ca întreprinderile să divulge factorii de guvernanță, cum ar fi etica în afaceri și cultura corporativă, inclusiv măsurile de combatere a corupției și a mitei și protecția avertizorilor de integritate. Recunoaște rolul vital al programelor de educație, recalificare și perfecționare în promovarea valorilor etice, a integrității și a sensibilizării cetățenilor în legătură cu combaterea corupției și solicită creșterea investițiilor în inițiativele educative menite să promoveze o cultură a integrității și a responsabilității;

11. sprijină eforturile de diseminare a bunelor practici aplicate de multe regiuni sau administrații locale, în special în ceea ce privește achizițiile publice, standardele de transparență, declararea averilor, prevenirea și sancționarea conflictelor de interese, precum și controlul cheltuielilor publice. Insistă, în acest sens, asupra importanței accesului publicului la documente, ca mijloc de sporire a transparenței și a responsabilității;

12. subliniază cooperarea strânsă dintre Comitetul Regiunilor și Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei în ceea ce privește combaterea corupției, de exemplu prin organizarea unei conferințe comune privind rolul autorităților locale și regionale în prevenirea corupției și promovarea bunei guvernanțe;

13. evidențiază Codul european de conduită pentru toate persoanele implicate în guvernanța locală și regională, adoptat de Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei, ca un excelent exemplu pentru a face din lupta împotriva corupției o prioritate pe termen lung pentru autoritățile locale și regionale și asociațiile acestora; atrage atenția asupra Rezoluției 433 (2018) ([5]), în cadrul căreia Congresul invită autoritățile locale și regionale să adopte ele însele acest cod sau să elaboreze și să promoveze coduri de conduită similare;

14. solicită ca promovarea și monitorizarea acestui cod să fie realizate în comun de CoR și Congres printr-un dialog anual și elaborarea unui raport de monitorizare, ca instrument eficient de supraveghere a procesului de combatere a corupției;

15. recomandă ca autoritățile locale și regionale să reflecteze asupra cadrelor existente în materie de etică și integritate și asupra utilizării unei game largi de activități și instrumente pentru a combate mai bine orice posibile practici de corupție și pentru a reda cetățenilor încrederea în ce privește existența unor standarde înalte de etică;

16. invită autoritățile locale și regionale să se inspire din codul și orientările propuse de Congres și să elaboreze sau să își revizuiască strategiile anticorupție și codurile de conduită, abordând, printre altele, domeniile transparenței și metodelor deschise de guvernanță, prevenirea conflictelor de interese și clientelismul prin menținerea registrelor de interese financiare și nefinanciare ale funcționarilor publici, o protecție clară a avertizorilor pentru a consolida practicile de denunțare, combaterea nepotismului, a protecționismului sau a favoritismului, asigurarea transparenței depline a proceselor de achiziții publice și prevenirea utilizării abuzive a resurselor administrative în campaniile electorale;

17. subliniază că, în procesul de extindere, alinierea la legislația existentă a UE, respectarea statului de drept și reformele anticorupție determină în mare măsură ritmul în care țările candidate înregistrează progrese în aderarea la UE. Autoritățile locale și regionale din țările candidate ar trebui să acorde prioritate propriilor strategii anticorupție și să promoveze standarde ridicate de integritate și transparență în organismele publice pe care le administrează și supraveghează;

18. avertizează că construcțiile legate de dezvoltarea urbană, precum și gestionarea deșeurilor, gestionarea porturilor (inclusiv amenințarea corupției legate de traficul de droguri) și achizițiile publice se numără printre sectoarele cele mai predispuse la corupție la nivel local și trebuie abordate în mod specific prin strategii anticorupție. Solicită crearea unor portaluri online accesibile și ușor de utilizat în statele membre, care să ofere informații cuprinzătoare privind achizițiile publice, bugetele și cheltuielile la nivel local și regional, să promoveze transparența și să le permită cetățenilor să controleze utilizarea fondurilor publice;

([4]) Directiva (UE) 2022/2464 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 537/2014, a Directivei 2004/109/CE, a Directivei 2006/43/CE și a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi (JO L 322, 16.12.2022, p. 15).

([5]) https://rm.coe.int/european-code-of-conduct-for-all-persons-involved-in-local-and-regiona/16808d3295

19. salută eforturile depuse în prezent de autoritățile locale și regionale pentru a preveni corupția și a genera încredere în democrație și statul de drept în comunitățile din întreaga Uniune Europeană, de exemplu, înființarea de comitete de integritate, promovarea bunelor practici, a transparenței, a responsabilității, a controlului practicilor de investiții și achiziții publice, digitalizarea fluxurilor de lucru, asigurarea unor condiții de concurență echitabile și aplicarea în mod echitabil a reglementărilor locale și îmbunătățirea serviciilor publice în general;

20. salută inițiativele societății civile care au avut un efect benefic și asupra responsabilității administrațiilor publice în ceea ce privește transparența cheltuielilor. Încurajează participarea activă a organizațiilor societății civile la eforturile de combatere a corupției, prin promovarea colaborării dintre administrațiile locale, societatea civilă și cetățeni;

21. solicită remunerarea adecvată a primarilor și consilierilor, în special în municipalitățile mici, pentru a le recunoaște îndeplinirea cu normă întreagă a rolului de consolidare a bunei administrări și a integrității guvernanței ascendente;

22. subliniază că declarațiile de interese și de avere ar trebui simplificate și centralizate pentru a ușura sarcina administrativă a persoanelor și entităților care efectuează raportări; în schimb, accesul la astfel de declarații ar trebui să reflecte un echilibru atent între protecția vieții private și așteptările publicului în materie de transparență;

23. subliniază importanța unei raportări periodice a acțiunilor ulterioare implementării codurilor de conduită și necesitatea unei formări periodice și a unor evaluări sectoriale ale riscurilor pentru administrațiile publice și a unor ghiduri privind interacțiunea dintre sectorul public și cel privat la nivel local și regional. Încurajează statele membre să instituie mecanisme standardizate de raportare, care să garanteze că practicile în materie de transparență sunt coerente între diversele sectoare. Rapoartele privind transparența ar trebui să fie puse la dispoziția publicului și să fie ușor accesibile, permițându-le cetățenilor să tragă la răspundere autoritățile pentru acțiunile lor;

24. solicită introducerea unor măsuri preventive ferme, inclusiv prin programe de informare și de cercetare pentru a consolida sensibilizarea publicului;

25. salută rolul mass-mediei în combaterea corupției, susținând totodată principiile jurnalismului responsabil și ale conduitei etice, în special în ceea ce privește dreptul fundamental la prezumția de nevinovăție; Încurajează dezvoltarea și punerea în aplicare a unor soluții digitale, cum ar fi platformele online de raportare a corupției, pentru a facilita raportarea anonimă și a îmbunătăți sensibilizarea publicului cu privire la aspectele legate de corupție;

26. se angajează să joace un rol activ în instituirea organismului interinstituțional de etică și în elaborarea unor norme de transparență aplicabile în toate instituțiile și organismele UE. Se angajează să sprijine inițiativele menite să sporească responsabilitatea și conduita etică în cadrul instituțiilor și al organismelor UE. Încurajează instituirea unui cadru cuprinzător și uniform pentru a raporta și aborda încălcările etice în toate instituțiile UE, asigurând coerența și echitatea în abordarea aspectelor legate de integritate;

27. sprijină ideea revizuirii propriului cod de conduită, pentru a da un exemplu în materie de integritate și transparență instituțională;

28. având convingerea fermă că perspectiva locală și regională este esențială pentru a combate eficient corupția, își exprimă interesul deosebit de a participa la lucrările rețelei UE împotriva corupției, înființată de Comisia Europeană.

Bruxelles, 29 noiembrie 2023.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Vasco ALVES CORDEIRO